

عشایر استان اردبیل سالانه ۶۰ هزار میلیارد ریال انواع فراورده دامی و لبنی تولید می‌کنند

مدیرکل امور عشایر استان اردبیل گفت: عشایر استان اردبیل سالانه بیش از ۶۰ هزار میلیارد ریال انواع فراورده لبنی و دامی تولید و به بازار عرضه می‌کنند.

حاتم طهماس پور با اشاره به نقش حیاتی عشایر در ارتقای امنیت غذایی و نیز امنیت مرزها اظهار کرد: عشایر هم از لحاظ فرهنگی نقش بی‌بدیلی در کشور دارند و هم دام آنها از ذخایر ارزشمند ژنتیکی کشور به شمار می‌رود.

وی اضافه کرد: علاوه بر این نقش عشایر در زمینه گردشگری هم در بحث اکوتوریسم و بوم‌گردی از ظرفیت‌های بسیار مهم استان هستند که می‌توانند در توسعه این صنعت بسیار موثر باشند.

مدیرکل امور عشایر استان اردبیل در خصوص جمعیت عشایر استان اردبیل اظهار کرد: بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۹، ۲۱ هزار خانوار عشایری در ۱۲ شهرستان استان مستقر هستند. البته براساس پالایشی که در سال ۱۴۰۱ انجام شد آمار عشایر استان مقداری پایین تر است.

۳۹ درصد از دام سبک استان اردبیل متعلق به عشایر است

طهماس پور افزود: عشایر استان اردبیل نزدیک به ۱۵ میلیون واحد دامی داشتند که ۳۹ درصد دام سبک استان متعلق به جامعه عشایری بوده است. منتهی خشکسالی‌های شدید چند سال اخیر در استان و در کنار آن حذف ارز ترجیحی و افزایش پنج برابری قیمت نهاده‌ها و در عین حال عدم افزایش قیمت دام باعث شد حدود ۲۰ درصد عشایر ترک دامداری کنند.

مدیر کل امور عشایر استان اردبیل گفت: در سالهای اخیر ارزش سالانه حدود ۳۰۰ هزار تن مجموع تولیدات زراعی، باغی و فرآورده‌های لبنی

عشایر نزدیک به ۶ هزار میلیارد تومان بوده است. اما خشکسالی های اخیر و حذف ارز ترجیحی عرصه را بر عشایر که حدود ۳۰ درصد تولیدات پروتئینی و لبنی را به خود اختصاص می‌دهند، تنگ کرده و زنگ خطری است که باید جدی گرفته شود.

طهماس پور در ادامه با تشریح اقدامات انجام شده برای عشایر استان اظهار کرد: در زمینه مقابله با تبعات و پیامدهای خشکسالی در سال‌های اخیر پیگیری‌های زیادی انجام شد که آخرین مورد آن تشریح وضعیت عشایر استان و لزوم حمایت از این قشر در قالب گزارشی بود که به رئیس‌جمهور تقدیم شد.

وی خاطر نشان کرد: در بودجه ۱۴۰۱ رقم‌های بالایی پیش‌بینی شده بود که در قالب خرید تضمینی و کمک بلاعوض از عشایر استان حمایت شود که از این منابع بخشی محقق شد. علاوه بر این تا اردیبهشت سال گذشته حدود هشت هزار تن نهاده یارانه ای در استان دپو شد که این نهاده‌ها از مهرماه تا پایان سال عرضه شد تا هم عشایر مایحتاج خود را تامین کنند و هم از نظر روانی مقداری قیمت‌ها را کنترل کرد.

مدیرکل امور عشایر استان اردبیل ادامه داد: علاوه بر این با هماهنگی استانداری از محل بند ب تبصره ۱۶ مقرر شد دو هزار میلیارد ریال در اختیار عشایر قرار داده شود. همچنین از محل بند ب ماده ۵۲ سازمان امور عشایری ۲۶۰ میلیارد ریال برای اراده تسهیلات به عشایر پیش‌بینی شد که این رقم به موقع تامین شد و در اختیار عشایر قرار داده شد. علاوه بر این ۳۷۰ میلیارد ریال هم از طریق بهزیستی، کمیته امداد و بنیاد برکت تامین و در اختیار عشایر قرار گرفت.

طهماس پور اضافه کرد: تا پایان سال گذشته از دو هزار میلیارد ریال بند ب تبصره ۱۶ حدود ۷۰۰ میلیارد ریال تخصیص یافت که از این میزان ۸۰ میلیارد جذب شد البته قرار است تا خرداد ماه امسال فرصت را تمدید کنند تا این دو هزار میلیارد ریال به طور کامل جذب شود.

باید برای جلوگیری از خام‌فروشی تولیدات عشایر چاره‌اندیشی شود

وی با تاکید بر لزوم استفاده از روشهای نوین دامداری و لزوم ارتقای بهره‌وری در این بخش گفت: با استفاده از روشهای نوین این امکان وجود دارد که جیره دام از ۱۱ کیلو به ۶ کیلو کاهش یابد که حدود ۴۰ درصد در مصرف نهاده صرفه جویی می‌شود علاوه بر این این امکان وجود دارد که زمان پرور هم از یک سال به چهار ماه کاهش

یابد که نقش مهمی در کاهش هزینه های عشایر و حفظ منابع طبیعی ایفا می کند.

مدیر کل امور عشایر استان اردبیل ادامه داد: از سوی دیگر اگر برای خام فروشی تولیدات عشایر چاره اندیشی نشود و صنایع تبدیلی و تکمیلی شکل نگیرد، عشایر امکان ادامه حیات اقتصادی نخواهند داشت و با مشکلات جدی مواجه خواهند شد.

طهماس پور در پاسخ به این سوال که آیا اساساً با سبک زندگی عشایر که کوچرو و سنتی هستند، امکان استفاده از راهکارهای جدید و ارتقای بهره وری وجود دارد، گفت: عشایری که با همکاری مرکز تحقیقات جهاد اقدام به استفاده از روشهای نوین کرده اند درآمد خوبی کسب کرده اند و تعداد متقاضیان به همکاری با این مرکز همه ساله افزایش یافته است.

این مقام مسئول ادامه داد: معمولاً مرکز تحقیقات ۲۰ گله را به عنوان نمونه و پایلوت روی آن کار می کند. در قالب این همکاری و با استفاده از انواع کنسانتره ها و مکملهای غذایی شاهد افزایش دوقلوزایی، کاهش سقط جنین، افزایش وزن بره ها بودیم و همین امر باعث افزایش متقاضیان به همکاری با مرکز تحقیقات شده است.

وی با تاکید مجدد بر اینکه تولید به شیوه سنتی به صرفه نیست، تصریح کرد: با این شرایط حتی اگر قیمت گوشت دو برابر هم افزایش یابد، امکان ادامه کار برای عشایر وجود ندارد و همه دستگاهها در این شرایط خطیر باید از عشایر حمایت کنند.

چرای زودرس توسط عشایر اتفاق نمی افتد

طهماس پور در بخش دیگری از این مصاحبه با بیان اینکه کوچ عشایر و تعلیف دام آنها بر اساس پروانه چراست، اظهار کرد: در این پروانه نحوه تردد از قشلاقات و بلعکس و تعداد دام قید می شود. هرچند در این زمینه بین ما و اداره کل منابع طبیعی اختلاف نظرهایی در این زمینه وجود دارد برای آنها مهم حفظ منابع طبیعی است اما برای ما مهم حفظ تولید است.

مدیرکل امور عشایر در پاسخ به سوالی درباره تخریب منابع طبیعی و نقش عشایر در این زمینه گفت: اتفاقاً سبک زندگی و چرای دام عشایر

طبیعت را حفظ می‌کند و نقش عشایر در حفظ منابع طبیعی و محیط زیست در تجربه ثابت شده است.

وی با بیان اینکه چرای زودرس هیچ وقت از سوی عشایر رخ نداده است، اظهار کرد: از همین الان گزارشاتی که از ییلاقات استان که می‌رسد که علی‌رغم آماده نبودن این مناطق چرای زودرس در این مناطق رخ می‌دهد در حالی که هنوز عشایر به این مناطق وارد نشدند.

طهماسب‌پور ادامه داد: عشایر با استناد به تجربه و دانش بومی به خوبی می‌دانند که چه زمانی باید به ییلاقات بروند. در گذشته قبل از عزیمت به ییلاقات چندین بار افرادی را به منطقه می‌فرستادند تا ببینند که ییلاق آماده چرا هست یا نه علاوه بر این مدت زمان کوچ از قشلاق به ییلاق و طی پروسه زمانی مشخص باعث می‌شود کمترین فشار بر طبیعت و مراتع وارد شود. الان هم عشایر به صورت چرخشی از مراتع استفاده می‌کنند که کمترین آسیب را به مرتع وارد می‌کند.

رواج پدیده اجاره آلاچیق عشایر در ییلاقات

مدیرکل امور عشایر استان اردبیل اضافه کرد: موضوعی که الان با آن مواجه هستیم این است که نگهداری دام برای عشایری که صاحب پروانه هستند، صرفه اقتصادی ندارد و به دلیل کمبود امکانات، فرزندان عشایر حاضر نیستند در کنار خانواده بمانند، برای همین شاهد کاهش قابل توجه آلاچیق‌ها و اجاره آلاچیق از سوی عشایر به روستاییان هستیم.

وی افزود: این وضعیت باعث شده کسانی که آلاچیق‌ها را اجاره می‌کنند اهتمام کمتری به حفظ طبیعت دارند البته برنامه ما این است که با ارائه مشوق‌هایی حتماً عشایر دارای پروانه در ییلاقات حضور داشته باشند و به فعالیت خود ادامه دهند.

آبرسانی به ۱۰۷ قشلاق استان

طهماسب‌پور در بخش دیگری از این مصاحبه در خصوص اقدامات انجام شده برای تامین آب مورد نیاز عشایر بویژه در قشلاقات گفت: در مجموع ۱۴۸ قشلاق در استان فاقد آب شرب بودند که از سال ۱۴۰۰ آبرسانی به ۱۰۷ قشلاق در دستور کار قرار گرفت که این طرحها بعضاً بالای ۹۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارند.

وی افزود: دهه فجر امسال آبرسانی به ۳۳ قشلاق مورد بهره برداری

قرار گرفت. برای حل مشکلاتی که در این قشلاقات وجود دارد اداره آب و فاضلاب استان برنامه هایی در دست اجرا دارد که از جمله می توان به نصب آب شربین کن بر روی کانال آب اشاره کرد علاوه بر این تصفیه خانه آج اشمه هم بیش از ۸۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

مدیرکل امور عشایر استان یادآور شد: در کنار این اقدامات چاهی در منطقه بران حفر شده که حدود هشت لیتر ظرفیت دارد و کار آن هم شروع شده است با این اقدامات مشکلات این قشلاقات برطرف خواهد شد. علاوه بر این از طریق ۱۵ دستگاه تانکر سالانه نزدیک به ۱۲۰ هزار متر مکعب آب در اختیار عشایر قرار داده می شود.

طهماس پور اضافه کرد: با توجه به وضعیت بارندگیها تابستان امسال بسیار سخت خواهیم داشت در عین حال تلاش می کنیم با مدیریتی که انجام می شود، در تامین آب شرب عشایر با مشکل مواجه نشویم.

راههای عشایری استان باید در بازه زمانی یک ماهه مرمت و بازگشایی شود

وی در بخش دیگری از این مصاحبه، طول راههای عشایری استان را یک هزار و ۸۰۰ کیلومتر عنوان کرد که از این میزان ۶۰۰ کیلومتر مناطق قشلاقی و ۱۲۰۰ کیلومتر در ییلاقات استان واقع شده است.

مدیرکل امور عشایر استان یادآور شد: همه ساله بویژه در زمان کوچ به ییلاقات این راهها تسطیح، مرمت و زیرسازی می شود. در این چهارچوب پارسال ۲۶ کیلومتر شن ریزی شد نکته ای که وجود دارد این است که این راهها در بازه زمانی ۲۰ روز تا یک ماه باید بازسازی شده و آماده استفاده عشایر شود.

طهماس پور افزود: امسال با توجه و تاکید استاندار و جلساتی که با فرمانده بسیج سازندگی استان داشتیم مقرر شد تجهیزات مورد نیاز در اختیار ما قرار بگیرد تا بتوانیم راهها برای استفاده و تردد عشایر آماده کنیم.